

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el. — Keziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 K.
Félévre . . . 4 K.
Negyedévre . . . 2 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Hirdetési díjak

a legolcsóbban számítottak. Többszöri beiktatásnál külön árkedezmény. Hivatalos hirdetések díja: 100 szóig 4 K 14 fill., minden további megkezdett 100 szó után 2 K-val több.

Nyilttér

soronként 40 fillér.

Kiadóhivatal:

Létz János és Társa könyvnyomdája
Gyergyó-Szentmiklóson.

Felelős szerkesztő:

Kálmán István.

Társ szerkesztők:

Imest János, Józsa Sándor, Puskás Jenő, Vértés Lajos.

Előfizetési pénzek és hirdetési díjak a kiadóhivatalhoz küldendők.

Sikkasztók hazája.

Talán egyetlen ország sincs a kerek földgolyón, a melyben annyit sikkasztanak, mint édes hazánkban, nagy Magyarországon.

Nem tudjuk, vajjon a kellő ellenőrzés hiányában, avagy a magyar faj könnyelműségében rejlik e folytonos visszaélés a közbizalommal, de annyi bizonyos, hogy bátran nevezhetnők országunkat a sikkasztók hazájának, oly sok példányt képes e specziesből fölmutatni.

Az már régen bebizonyított tény, mely magyarázatra nem szorul, hogy a magyar nép, mint amolyan keleti fajoknál megszokott dolog, a lehető leglustább s legkényelemszeretőbb a végtelenségig. Kezdjük mindjárt a pórnépnél, ha mezei munkáját elvégezte, mely három évszak harmadrészét is alig veszi igénybe, a sutba ül s ölbe tett kezekkel nézi, mint forog a világ kereke. Idejének nagy részét erőt emésztő tétlenségben tölti, hasztalanul elfecséri.

Az uri osztályról nem is beszélünk. Az természetes, de idegen példákkal is menthető haszontalanságokkal tölti el idejét. De nézzük csak a középosztályt, a nemzet törzsét, értelmiségét. Vajjon mit tapasztalunk itt?

A szorgalmas munka nyeri el jutalmát, avagy a kihívó, imponálni szerető pökhendiség? Bizony mondjuk, hogy ez utóbbival többet tudunk elérni, mint a hasznos munkával, melyet nálunk senki még nem lát, senki elismerni nem akar.

Mindnyájan kényelemre, jólétre törekszünk. Ez természetes, de mindnyájan erünkön felüli életmódot folytatunk, a mi

már nem természetes s előbb-utóbb a hánárba ránt.

Fiatal emberek, kiknek csekély jövedelmük épen hogy elég a tisztességes megélhetésre, mágnás ifjakat mimelnek, színésznőknek udvarolnak, kártyáznak, a turfra járnak, míg azután beüt a nagy veszedelem, a becsület elvesz s vele legtöbnyire a szabadság is. Mert hiába, kis jövedelme nem fedezheti szükségleteit. Hitele hamar elfogy s így ha csak életmódját hirtelen megváltoztatni nem akarja, mely az ily esetekben már igen nehezen megy, kénytelen a máséhoz nyulni.

Ime a példa a mult napok eseményeiből.

Egy fiatal fővárosi hivatalnok, ki merész fellépésével, krakólereskedésével ki tudta vinni, hogy a köztéren is némi szerepet játszon, ki rettentetetlen lovagi mivoltával felebbvalóit is megtévesztette, félmilliónál többet sikkaszt az állam, a közvagyon kárára, csupán csak azért, mert életmódját keresetével fedezni nem tudta.

De hát ki kényszerít bennünket arra, micsoda ördögi démon szorít reá, hogy nagyobb lábon éljünk, mint a hogy azt viszonyaink megbírnák?

A társadalom.

Igen a társadalom, mely minden erőt tulbecsül, mely azt kívánja a diplomás emberektől, a hivatalnokoktól, hogy reprezentáljanak, hogy úgy éljenek, mintha csak ezer höld földjük volna a zsiros Bánátban. . .

S ha a hatóságokat ez uj eset kissé felrázza is lethargiájukból s ezentul több óvatossággal fognak eljárni ténykedéseikben, még is mindig előfognak fordulni hasonló esetek, mindig fognak akadni egyének, kik

a hirtelen meggazdagodás vágyától üzetve, a máséhoz nyulnak.

Csakis a társadalom segíthet e bajon, a társadalom, mely a bajoknak kutforrása.

De jól tudjuk, hogy hasztalan minden erőlködés, mert a társadalom e ferde fel fogását még száz, még ezer hasonló sikkasztás sem fogja megjavítani mindaddig, míg a mai viszonyok önmaguktól meg nem változnak s mindenki magáénak nem vallja azt az életigazságot, hogy addig nyujtózodjék, a meddig a takarója ér.

Tanítók gyűlése.

A gyergyói róm. kath. tanítóegyesület őszi közgyűlését nagy érdeklődés s a tagok nagy számának jelenlétében f. hó 20-án Gy.-Csomafalván tartotta meg. A minden tekintetben érdekes gyűlés főbb mozzanatai következők voltak.

Szent mise hallgatás után a gyűlés tagjai Székely F. és Marti F. helybeli tanítók gyakorlati tanítását hallgatták, mely tanításokat a bírálat kisebb megjegyzésekkel dicséretesen sikerültnek ítélte.

Az erős gyakorlati alapon álló rövid, de annál talpraesettebb s zugó helyesléssel fogadott elnöki megnyitó — s a szépen fogalmazott jegyzőkönyv felolvasása s hitelesítése után a pénztár és könyvtár vizsgálására kiküldött bizottság tette meg jelentését, mely szerint a többek között a tanítókháza javára mintegy 800 korona gyűlt össze. Ezt követőleg egy a Jézus szíveről szóló éneket tanulta be a dalárda. Majd Pál Albert tette meg jelentését az erdélyi kath. tanítók egyesületének Csik-Somlyón tartott alakuló gyűléséről, mire a gyergyói róm. kath. tanítóegyesület is kimondta csatlakozását a nevezett egyesülethez. A gyűlés a nyugdíj revízió ügyében szövegezte a tanítók sérelmeit s azt

A „GYERGYÓ“ TÁRCZÁJA.

Erzsébet királyné emlékezete.

— Görög Joachim beszéde a tanuló ifjusághoz a polgári fiú-iskolában f. hó 19-én tartott Erzsébet-gyászünnepen. —

Kedves gyermekek!

Negyedszer állok előttetek e szomorú napon, mely a legnemesebb gyásznak van szentelve. Negyedszer mutatok rá a koporsóra, melyben Erzsébet királyné pihen. Ujat tehát nem mondhatok. De miért is mondanék?

Hány ezer éve már, hogy az a fényes, forró nap ott ragyog fölöttünk, mindig ugyanazon sugarakat lövelvén reánk; és ki fogja vajjon ez áldó sugarakat valaha megunni? Hány ezer éve már, hogy a hulló levelek szemfödője a földre ráborul, ugyanazon tavasznak csiráit takargatván, melengetvén, és ki fogná ezért a jövendő tavaszt egykedvűen, közömbösen fogadni; ugyanolyan, mindig egyforma virágait valaha megunni?

Erzsébet királynénk emléke is ilyen forró sugáru nap, mely éltet és melegít; ilyen virágos tavasz, mely elbájol és gyönyörre hevít.

Tudom, kedves gyermekek! hogy ha ő most itt fekünnék előttetek, lecsukott szempillákkal, hogy nem láthatna benneteket; hosszú, hegyes törrel szívében, hogy részvétre, szájalomra gerjeszsen titeket, tudom, hiszen ismerem a ti érzékeny szíveteket, — hogy elsiratnátok, költögetnétek, de egyetlen vonás az ő márvány arcán meg nem változnék.

Hanem képzeljétek, mintha ő most itt fe-

künnék előttetek, és én, miként hajdan a meggyilkoltak holttestéhez bűnöst és ártatlant egyaránt, — „tetemre“ hívnálak benneteket. És azt mondanám:

Van Magyarországnak egy királya, egy öreg királya, a ki egykor, régen, még fiatal volt. Alig tizenhétéves, s már is uralkodóvá lett. Uralkodó! S mit tesz uralkodni? Azt hiszitek, hogy csupán csak parancsolni, kiténtéseket osztogatni; millióknak, szegényeknek és gazdagoknak hódolatát fogadni? Oh nem! Milliókra gondot viselni, hogy közöttük béke és egyetértés legyen. Milliók felett örködni, hogy az ember legdrágább kincse, az osztó igazság mindenkinek egyaránt kijusson. Milliók szerencsétlenségén résztvenni, milliók szükségén segíteni, milliók fájdalmát együtt érezni. . . . mennyi munka, mennyi gond, mennyi aggodalom és fáradság árán lehet idáig eljutni! Ki bírná meg mindezt — egyedül? A mi ifju királyunk sem! Társat kért hát a királyok királyától; s az Isten, mint egykor az ifju Tóbiásnak — oldala mellé adott egy angyalt, ki neki hűséges társa legyen, a ki megossza vele gondjait, eloszlassa aggodalmait, s miként a sas elfáradt társának odanyujtja szárnyait, hogy arra támaszkodjék, ő is oda nyujtsa munkában kifáradt társának az ő angyali szárnyait. Mert e szárnyak mindig kibontva voltak. Mindig felfelé törtek, az ismeret, a tudás, a világosság országa felé. Tudta, hogy a lélek folytonos haladásra, folytonos tökéletesedésre van teremtve. Utjában megállapodás nincs. Mihelyt megállapodik, azon-

nal visszaesik. Haladni, tökéletesedni pedig csak fáradság, csak kitartás által lehet. És ő tanult, folyton tanult, szünet nélkül tanult. Mesterei csodálták szorgalmát, s elragadtatva látták tudásvágyó lelkének arczára verődött boldogságát, ha arról a lélekről egy-egy titok zára lepattant, ha egy-egy ismerettel gazdagabbá lett.

Ez az arc pedig most már nézzétek! mily halavány. — De hajoljatok csak fölibe és mondjátok neki: Halavány arcodra esküszünk, hogy a mi lelkünk is a te lelket fogja követni. Istentől kapott tehetségeinket mindig csak a világosság felé fogjuk fordítani. Bárminő pályát jelöljön sorsunk, a te szárnyaiddból vett tollakkal fogjuk azt berepülni, — erővel és kitartással mindig előbbre, esüggedés és félelem nélkül mindig feljebb és feljebb!

És ti látnátok, a mint az a halavány arc lassankint kipirul.

Én pedig tovább folytatnám:

Volt Magyarországnak egy királynéja, a ki tőlünk távol, idegenben született. Idegen nyelven köszönté szüleit, idegen nyelven imádkozott, idegen szokások, idegen erkölcsök közt nevedett, s hozzánk idegen szívek szeretetében élte gyermekkorának verőfényes napjait.

És ez a királyné közénk jött és megismerte a magyar nemzetet. Megismerte és megszerette, úgy, mint senki más a világon. Megszerette délibábos rónáinkat, összejárta vadregényes erdeinket, megtanulta szép nyelvünket, énekelte dalainkat. . . de visszhangot rá senki sem adott. Sem az erdő, sem a szikla, sem a

kérelem alakjában felterjeszteni határozta illetékes helyre. Egyik szép és lelkesítő határozata a gyűlésnek, hogy az ifjúsági egyesületekben helyi tagjai által felolvasásokat rendez, hogy ez által az iskolából kikerült már serdülő fiatalok továbbra is a tanítói gondos irányító kezek alatt fejlődjenek. E derék egyesület más tekintetben is nagy missziót teljesít. Kebelében pl. méhészegyesületet tart fenn. Épen most jelentetett be elnök által, a ki a méhészet terén is hathatósan vezérkedik, hogy Gyergyó-Szentmiklós derék közsege ingyen méhesszint állít a tanítói egyesülettel kapcsolatos méhészkör méhállományának számára, mit a gyűlés lelkes éljenzéssel vett tudomásul. Kapcsolatosan elhatározta a gyűlés, hogy folyamodik az egyesület részére szükséges méhészeti újabb felszerelésekért, — anyagi támogatásért a magas kormányhoz, hogy egy minden tekintetben mintaméhes álljon a tagok rendelkezése alatt, hol teljesen elsajátítván a tagok a haszonnal való méhészkedés titkait, otthon közsegekben mindannyian lelkes és szakképzett apostolaivá lehessenek a nép között e hasznos foglalkozás terjesztésének.

Igy működik az iskola falain kívül is ez a gyergyói r. k. tanító-egyesület. Van is látja, mert ma-holnap erdő lesz gyümölcsfákból e zord tájon, hol azelőtt a pusztaság elszomorító képe tárult fel. Sehol egy hasonló égalju vidéken sem fejlődik s terjed oly rohamosan a méhészkedés, mint a hívők Gyergyóban. A köznép is tömegesen karolja fel ez erkölcsileg s anyagilag jutalmazó foglalkozást úgy annyira, hogy e közgyűlés egyhangú lelkesedéssel s bizalommal elhatározá, miszerint kérelmez a székelyek ügyét szíven viselő Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ur Ó Nagyméltóságához, miszerint kegyeskedjenek néhány száz példányt a Létz János és Társánál Józsa Sándor tollából megjelent s a Székelyföldre rendkívül találó Méhészkönyvből átvenni s azt ingyen kiosztásra az egyesület rendelkezése alá bocsátani, hogy a törekvő gazdák is — kiknek nincs módjuk megszerezni, ennek nyomán még gyorsabban boldoguljanak, mert ha a tanítók ingyen fáradságot áldoznak a méhészkedés terjesztésére, illő, hogy e munkájuk sikere elősegíttessék államilag is.

*

Igen szépen, szívet-lelket nemesítően szavalt Miklós Blanka gyó-remetei tanítónő; szavaltát méltán teljes elismerés kísérte.

Véleményadásra kerülén azon kérdés, vajjon hasznosak-e s fentartandók-e jövőre is a püspök ur Ó Méltósága által évenként rendeztetni szokott tanítói szent gyakorlatok; elnök igazi katolikus szívből fakadó s a szívek mé-

nemzet bubánata. Csönd, szomorú csönd volt mindenütt. . . mert mindenütt ott feküdt a nemzett nagy halottja: — összetört szabadsága.

És az ő jóságos szíve megindult a nemzet szomorúságán. Az a nemzet, a mely így tudja szeretni hazáját, az a nemzet, a mely így tudja siratni szabadságát. . . Oh az a nemzet szebb, mint a délibábok tündérpalotája, annak a nemzetnek fájdalma meghatóbb, mint az erdő bugása, az a nemzet drágább, mint a királyok koronája, és ennek a nemzetnek óhajt lenni királynéja, védő angyala, édes anyja! Aztán a vadvirágot öléből lehullatta, csupán csak egy ágat — a béke olajágát tartván kezében, hogy odatűzze a legvittezebb, a legszomorubb nemzet keblére. Oh milyen szép, milyen boldog volt ekkor ez a királyné; nála szebb, nála boldogabb csak egy volt — a hálás magyar nemzet.

Akarjátok-e látni szemeit, melyekkel e boldog nemzetre rámosolygott? Jöjjetek hát hozzá közel, s mondjátok neki: A kiket tizenkilenc évnek rabságából kiváltottál, e raboknak gyermekei, unokái mi vagyunk. A kiknek honszerelmén a te szíved fellángolt, e honszerelmének szikrái a mi szívünkben is itt ragyognak. Azokat a nemes tulajdonságokat, melyekkel drága magyar nemzeted a te csodás szívedet elbájolta, a mi keblünk is mindenkor hiven ápolni fogja.

És ti látnátok, a mint azok a nehéz szempillák lassankint megmozdulnak.

Én pedig tovább folytatnám:

Itt fekszik hát a királyné, ki szép volt mint a lilium, jó volt mint az édes anya. Gazdag-

lyeig hatoló meleg szavakban elmondá, mily hatással volt reá a szent gyakorlat és a gyűlés tagjai felállva helyeikről a gyermeki szeretet és mély hála hangján éltették a gondos főpásztort s egyhangulag jegyzőkönyvbe iktatták a főpásztor ur iránt érzett mély hálójokat, e fontos intézkedéseért; elnök szavait, indokait szó és lényeg szerint magukénak is nyilváníták s kérni fogják Ó Méltóságát, hogy e rendkívül fontos szent gyakorlatokat a tanítók lelki javára ezentul is fentartani kegyeskedjék. Táviratban üdvözölte a gyűlés a szeretett főpásztort.

Egy másik fontos határozata e közgyűlésnek, hogy a segélypénztárakba való beállításra a gazdákat csoportosítani fogják, mely intézmény valóban áldás lesz ismét a népre, mint Ferenczi Károly főesperes részletesen kifejté.

A sikeres közgyűlést közös ebéd követte, hol ismét gyönyörködhettünk az n felemelő egyetértésben, mely itt a papok, tanítók, s községi előljárók között észlelhető. Tisztelet és becsület egymás iránt s közös munka a nemes célra rang és álláskülönbség nélkül, ez az alap, ez a szellem, mely itt uralkodik.

Ebéd alatt szép, átgondolt gyöngy igazságokat tartalmazó szavakban emlékezett meg elnök püspök ur Ó Méltóságáról; majd a tagok élénk ovációi között köszöntőt mondottak még a népszerű főesperesre is, Lőrincz Vilmos alfalvi közs. jegyzőre stb. Szép köszöntőket mondtak még Balló János plebános, Gagy György, Rész János, Pál Albert s többen. Ez egyesületnél a közebed is mintegy folytatását képezi a nemes eszmecsereinek. Sok szöveget hallottam e népes és derék egyesületről s valóban igaz, hogy a ki ennek közgyűlésén részt vesz, annak szívét önkénytelenül is a vallásosság és hazaszeretet s nemes tevékenységi vágy forró lángja kezdi édesen hevíteni.

Egy új tag.

Estély Alfaluban.

Gyó-Alfalu, nov. 16.

A mai napon egy minden tekintetben sikerült estélyt élvezhetett Alfalu intelligens osztálya. A felső népiskola tántestülete rendezte azt a „Tanítók Háza“ javára, közvacsorával és táncz-eczel-egybekötve. Mindkettőt természetesen műsor előzte meg, melynek bevezetéseképen egy férfi-quartett után Ábrányi Emil „A haza“ című költeményét szavaltta el Veres Anna k. a. Ezt követte az est egyik fényponja, Voith Ferenczné urnó ének-szólójával, ki a közönség szünni nem akaró tetszésnyilvánulását azzal hálálta meg, hogy soron kívül „A bolond“ cz. magyar operából

sága, kincse volt temérdek, de ő ezekben örömet nem kereste. Aranyos trónja csupa fény és csupa ragyogás vala, de ő abban helyét nem találta. Leszállt onnan, elvegyült a gyermekek közé, a nép gyermekei közé, hogy megczirogassa, ölébe vegye őket, hogy az ő jóságos szívéből belelehelje azokba a gyermeki szívekbe, hogy nincs tisztább, nincs igazibb boldogság, mint ha az a szív valakit igazán szerethet. És ki lehet a gyermek szívének az a valaki más, mint az ő édes szülői, a kik napestig fáradnak, hogy az ő gyermeköknek puha fekhelye legyen; gondot gondra halmoznak, hogy az ő gyermeköknek ruhácskára, kenyérré jusson. És e sok áldozatért csak egyet kívánnak, hogy őket viszont szeressék, hogy drága szavukra figyelve, jók, engedelmesek legyenek. Oh, hogy dobogott szíve a boldogságtól, mikor valamelyik gyermek szeméből mindezt kiolvashatta.

Ti — kedves gyermekek — az ő szavait nem hallhattátok. De jertek csak hozzá közelebb, sugjátok csak szíve fölé: Oh áldott volt a szíved, áldott minden szavad! Megfagyott ajkaidra esküszünk, hogy mi is olyanok leszünk, miként te óhajtottad: szüleinkért minden jóra kész, szerető gyermekek.

És ti látnátok, a mint a megfagyott ajkaidon az élet lehellete lassankint újra szétterül. Én pedig tovább folytatnám:

Mert ő is anya volt. Neki is volt, volt egy fia, a kit úgy szeretett, mint titeket a ti édes anyátok. E fiu volt reménysége, büszkesége, szívének legdrágább kincse. Egyszer csak hírül

Bimbillának egyik dalát ráadásul elénekelté. — Ép oly jól sikerült Berczik Árpádnak „A bálkirályné“ cz. egyfelvonásos vígjátéka, melyben a szereplők egybevágó, jó előadásban mutatják be különben nem könnyű menetű darabot. Így Imets János Füleki Belizár szerepében a már nála megszokott természetes alakítással valóban remekelt; a leányának minden áron gazdag, fényes párthiet szerzendő anyja (Füleki neje) szerepét műkedvelőtől szokatlan bravourral játszotta Olajos Farkasné urnó; Jozefin leányuk pedig ép oly szép sikert aratott az első bál felléptével, mint színpadi első szereplésével. A színleg idealista, valójában hozományvadász Todor Tazsilo szerepét Voith F. ur a műkedvelőt messze tulszárnyaló játékkal oldotta meg. Kitünő vetélytársa volt Pál Albert ur (Szabó Elemér). A darab sikerét derekasan előmozdították Puszkás Jenő ur (Gyarmathy Pista), Blénesi Jenő ur (Temesi Laci) és Köllő F. ur (Keresztes Abris).

A program mellő befelvezését nyerte Olajos F. ur szavaltatában, ki Ábrányi Emilnek „A költő szerelme“ cz. költeményét adta elő szépen és jól.

Miként a műsor kezdetén, úgy végén is a férfi-quartett énekelt.

Valóban változatos és gazdag program. Meg is látszott a közönségen, hogy minden jól sikerült, mert az e feletti öröm és jókedv csakhamar tánczra lelkesítette egy szomszédos teremben. Az alatt étteremmé változtatták azt a ternet, hol az előadást tartották s fél 12 órakor már mindenkit vacsorához ültettek a terített asztalokhoz. Hanem a „szíves adakozók igazán kegyetlen pusztítást végeztek a házi szárnnyasok minden fajtájában, mert csak úgy görnyedtek az asztalok a tálakban felhalmozott peccsenyektől. Aztán a tojás is olcsó lehet Alfaluban, mert annyi és oly sokféle sütemények csábították az ember szemét, hogy váltig bántuk, hogy miért nem tartottunk egy több napi előzetes böjtöt. Mert 25 krért mindenki az és annyit ehetett, a mit és a mennyit szemé-szája kívánt. Igazán pátriárkális világ volt itt. Nem is hallszott egy félhang sem a „zsebelés“ ellen.

Hanem az már joggal zokon eshetett az alfalvi közönségnek, hogy Gyergyó vidékének két közsege volt csak képviselve 3, mond három személylyel. Jól is teszik, ha a kölcsönt visszaadják. Különben nem sok fejtörést okozhatott ez a kellemetlen körülmény, mert reggeli 8 óráig „busultak“ csak.

A jótékony célra is 100 K-án felül jut, mint hallszik, a mi — tekintve, hogy a vidék meg nem jelenésével tündökölt — szép eredménynek mondható az anyagiakban.

vitték neki, hogy fia meghalt. Leroskadt a korporsóra, aztán sirt, csak sirt, s többé senki sem látta őt mosolyogni. Világgá ment . . . keresni szívének gyermekét. A tenger végtelen tükrében az ő arcát nézte, a naráncsfák árnyékától, a havasok ormaitól az ő fiát tudakolta. S mert feleletet sehonnán sem kapott, elment oda, a hol bizton megtalálta: a fájdalmas Szűz lábához, az oltárnak zsámolyához. S mikor végre megnyugodott, s a fájdalom tisztító tüzeben lelke minden földi salaktól megtisztult . . . a hófehér galambra akkor csapott le a gyilkos, a vérszopó ölyv, — s vergődő szíve örökre elesitult.

S most itt fekszik előttek. Látom, hogy szólni hozzá már nem tudtok, csak könnyeztek és imádkoztok. Az ima szavát értik a halottak, s ime! mintha most ő szólna:

Kedves gyermekek! Hallottam esküvéteket, láttam könnyeiteket, éreztem szereteteiteket. Érte most át nem ölhetlek. De hogy nektek is részetek legyen az én eskümben, melyet egykor Nagyboldogasszony templomában a magyar nemzetért tettem, hogy ti is osztozzatok könnyeimből, melyeket drága népemért annyiszor hullattam, hogy ti is érezzétek szeretetemet, melylyel atyáitokat átkaroltam: tudjátok meg — kedves gyermekek — és ne feledjétek, hogy valahányszor hazátok boldogságáért, szülőitek jólétéért s a ti szívetek tisztaságáért munkás kezeteiket összekulesoljátok, fohászaitok meghallgatásáért esdeklő angyalaitok között mindenkor ott leszek az Isten trónjánál én is, a ti — Erzsébet királynétek! !

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erzsébet napján.** Évről-évre felujulnak a fájdalmas emlékek, a dicső magyar királyné névnapja gyászünnepre készíti a kegyeletes szíveket. Községünkben is gyászmise volt a római katolikusok templomában, melyen az őszes tanuló ifjuság résztvett. Míse után a helybeli polgári iskolába vonultak a tanulók és felnőttek, hol a tornateremben kegyelettel ünnepelték meg e napot. Az igazgatói megnyitó után gyászdalt énekeltek a polg. isk. tanulók. György Péter IV. oszt. tanuló alkalmi szavalata után szép beszédet intézett Görög Joachim polg. isk. tanár a tanulókhöz, melyet egész szövegében lapunk tárczájában közlünk. Blénesi János III. oszt. polg. iskolai tanuló szavalta el ezután „Erzsébet halálára“ című gyönyörű költeményét Ábrányi Emilnek, még pedig ügyesen és jól. A Hymnus eléneklésével véget ért a szép ünnepély.

— **A méhészet érdekében.** Gyergyó-Szentmihályos derék és hazafias érületéről ismert képviselő testülete a gyergyói tanítóegyesülettel kapcsolatos „Gyergyói méhészegylet“ méhalmányának számára az elnökség megkeresésére méhesszint, épített így hozzá óhajtván járulni a tanítók nemes célú törekvéséhez s ezzel a gyergyói székelység anyagi gyarapodásához. A derék község e nevezetes intézkedése széles körben nagy örömet keltett, mert ez által egy biztos központ lesz, hol a törekvő gazdák a hasznos méhészeti ismeretekben gyakorlatilag is képezhetik magukat.

— **A ditrói székely társaság akciója.** A közelebbi időben megalakult székely társaságok mindenfelé élénk tevékenységet fejtenek ki s ezek közt kiválóan nevezetes a ditróinak mozgalma. A megnyitott varrótanfolyam annyira felkeltette a szegényebb szülők érdeklődését is hogy ma akár 5-6 ilyen tanfolyamot lehet egyszerre rendezni. Amde egy baja van a székelynek — nincs pénze, a mivel eszközöket szerezhesse be. E bajon segitendő, a székely társaság lépéseket fog tenni, hogy közhasználatra a szegényebb leányok számára a magas kormánytól néhány varrógép adományozását kérje. Lesz-e sikere a kérésnek, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a magas kormány ezzel több szegény családot tenne adófizetésre képessé s hozna élhető állapotba.

— **Halálozás.** Özv. Römer Gyuláné született Szabó Anna életének 68-ik évében f. hó 22-én meghalt. Az elhunytat 23-án délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra a gyó-szentmihályosi rom. kath. temetőben. Utolsó útján a kiterjedt család tagjain kívül nagyszámu közönség kísérte a megboldogultat. Nyugodjék csendesen!

— **Katalin-bál.** A gyergyó-szentmihályosi Dalegylet saját pénztára javára f. hó 30-án az Ipartestület nagytermében Katalin-bált rendez. Belépti díj: személyenként 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. A Dalegylet e mulatságára, mely a gyergyó-szentmihályosi polgárság találkozója szokott lenni, közönségünk szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Dampfsägewerwaltung der Union-Forstindustrie-A.-G. Háromkut (Bukowina.)** Ezt a cégjelzést kaptuk nyomtatásban, a mi magyarul annyit jelentene, hogy „a Union erdőipar r. t. gőzfűrészkezelősége Háromkuton Bukovinában. Valóban nem tudjuk, hogy ennek az Union nevű r. t. igazgatóságának a tudatlanságán sajnálkozunk, vagy a rosszakaratu szándékos otrombaságán bosszankodjunk?! Mert ha egy idegen vállalat bejön magyar területre, annyit csak elvárhatunk tőle, hogy tudomást szerezzen magának arról, hogy a busás nyereséget nem Bukovinában, hanem Magyarországon zsebeli be. Vagy tán t. Spuller Lipót ur is mint a pangermanizmus hive vartolja az Actiengesellschaft Interessenjeit? Mert hogy csakugyan rosszakarattal van dolgunk ez esetben, bizonyítja az a ténykörülmeny is, hogy a vállalat sok székely munkást foglalkoztat s bármennyire nehezére esik is talán, mégis folyton hallania kell a magyar szót, a

mi eléggé utba igazíthatná geografiai vastag tájékozatlanságát. Az illetékes körök szíves figyelmébe ajánljuk az efféle rugdalózni szerető vállalatot. Vajjon hogy bánik a székely munkásaival?

— **Nem jó a tüzzel játszani.** Mult vasárnap délután apró gyermekek játszottak egy udvaron. Lehetek mintegy 8-an. Hideg szél fujt. A gyermeki találékonyosság kifundálta, hogy a közelben levő szalmaboglya aljából a szalmát ha kitépik, üreg támad s abba huzódva megkímélve lesznek a szélől. Ugy is cselekedtek. Csakhogy egy párnak eszébe jutott, hogy a szalma még nagyobb meleget ad, ha lángra gyul. Meg is gyújtották, hanem ekkor már ők is észrevették, hogy a játék veszedelmes kezd lenni s torkuk szakadtából tüzet kiáltottak, mire a boglya belsejébe elrejtőzött gyermekek is idejében kimenekülhettek. A gyorsan odasereglett emberek, bizony, nagy veszedelemtől mentették meg a községet.

— **A bün jutalma.** Fülöp Ignác ditrói lakos ez év tavaszán apja parancsára a mezőn annak egy haragosát agyonlőtte. A csikszeredai törvényszék most ítélkezett a bünösök felett s a fiut 5, az apát 11 évre ítélte el. A megrögzött, gonoszlelkű apa — mint mondják — az ítélet kihirdetésére felkiáltott: miért nem ítéltek el már 54 évre, mert épen annyi idős.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hollónak. Az elegia költői műfaj, tehát rendszerint versben írják; de ha tartalomjelző cím gyanánt próza fölé írjuk is, elengedhetlen feltétele: az egyszerűség és a természetesség. A legőszintébb, a legigazibb fájdalom, a legtermészetesebb hangon. Ez a tárgya, ez a formája. Az „időtlen-idő“ magában még nem szép s a „zokokás“ sem megható. Szép az, a mi egyszerű, megható az, a mi könnyen érthető. Hogy az író fájdalmát mindenki vele együtt érezze, csak — a szerkesztő ne! Az Ön elegiájánál éppen megfordítva áll a eolog. Csak a szerkesztő érzi a fájdalmat, hogy beküldött cikkét nem adhatja ki, mert az egyáltalán nem válik be. Az Ön fájdalomja így elmondva annyira magánügy, hogy azt nem csak átérzeni, de — megérteni sem lehet. Összekuszált gondolatok teljes zürzavarban. Fájdalom indok nélkül, röpülés szárnyak nélkül, irás hozzávaló tehetség és köszültség nélkül. Ön feledni nem akar, de írni igen. Ajánljuk, hogy inkább feledjen és — ne írjon.

CSARNOK.

A Sulyovszkyak.

Történeti regény Lengyelország végnapjaiból.

Irtá: **Primor.**

(I. Folytatás.)

— Nem tudom mi lehet az oka, hogy leányunk egy időtől fogva oly szórakozott. El-el-méláz, semmi hasznát nem lehet venni.

— Oh, mama! ha sokat nem is tudok itthon segíteni, de lássa, ha a mi szegény pórjainkat meglátogatom, annyi nyomort, szerencsétlenséget szemlélek, hogy lehetetlen őket meg ne hallgatnom és vigasztalnom. Olyan hálások szegények, annyi bizalommal vannak irányomban, hogy szeretnék mindig köztük lenni és mindenben segíteni nekik.

• Szaniszlónak a nemeslelkületű leány e perczen mennyei jelenésnek tünt fel, a mint a szegény föld népéről kipirult arczczal, lelkesedéssel beszélt. Határtalan vágy szállotta meg lelkét, hogy szíve érzelmeit közölje e kedves lényvel, kinek képe eddig is szívébe volt vésve, most pedig a bálvány piederstáljára emelkedett. — Hozzá lépve karját ajánlá az enyhe őszi napon teendő rövid sétára.

A magukra maradt házaspár között pedig érdekes beszélgetés fejlődött ki, mely határozandó volt a Katinka sorsa felett.

— Hallod-e feleség, már itt van az idő, hogy férjhez adjuk ezt a leányt.

— Itt bizony, én nem is tudom, hogy mi lesz belőle.

— Mi lesz belőle?! Asszony s punctum.

— Igen, könnyű azt mondani, de hogy?!

— Az bizony ugy lesz, hogy, látod, jó fiu ez a Szaniszló...

— Jó bizony s gazdag...

— Hagyd azt édes feleség, de jó házból való, jó barátom az apja, meg olyan derék, becsületes, szóval nagyon kedvemre való az a fiu. Hát jó lenne a mi Katinkánknak, mert bevallotta már nekem, hogy szereti leányunkat.

— Jó lesz biz az!

— Te, Katinka, — szólítá meg az öreg ur a Szaniszlóval visszatérő leányukat. Jőjj csak ide, meg te is Szaniszló. Mi nem bánjuk, ha szeretitek egymást, hát... mi... beleegyezőnk... s aztán meg... sokáig nem halasztjuk, hanem néhány hónap mulva meglesz az esküvő s punctum!...

Katinka megdöbbenve, némán hallgatott. Ő tudta az ifju érzelmeit. Zavartan, szótlanul állott ott, mintegy megkövülve a meglepetéstől, mit atyja váratlan, gyors elhatározása keltett benne.

Az ifju álmainak teljesedését látva, leste a szeretett, kedves leány ajkairól a szót. Óh! de boldog lett volna, ha kimondja az igent!

Ez általános zavarnak az inas vetett véget, jelentve, hogy tálalva van.

— No majd lesz még időtök gondolkozni e felől, szolt az öreg s mindnyájan eltávoztak.

II. Egy találka.

Katinka alig várta, hogy szobájába távozhassék. Hevesen kezdett zokogni s félájultan dobta magát egy kerevetre.

— Istenem, hát nem engeded, hogy azé legyek, kit szeretek szívem összes érzelmeivel. Oh, boldogtalan leszek egész életemben! Károly, Károly, hogy szeretlek, most még jobban, mint valaha. És ennek legyek én neje? Nem... nem. Én nem tudom őt szeretni... nem fogom soha... nem lehetek neje.

Hosszasan bámult maga elé. Elgondolta gyermekkorát, mily szeretettel, gondoskodással vették őt körül jó szülei, mikor ő tehetetlen volt. Hogy igyekeztek lelkét kiművelni, minden gondolatját ellesték, hogy teljesíthesék s most?... Óh, hogy bántsam meg engedetlenségem által ezt a jó apát és anyát, mikor ugy sem lehetek azé, akit szeretek?... Csak nem rég mondotta atyám, mikor Zelma barátnóm férjhez ment Popóvhoz, hogy inkább szeretné kiterítve látni leányát, mintsem hasonló házasságot megengedjen. Hogy egy lengyel nő orosz szeressen, ki hazájának ellensége...

Ilyen és ehez hasonló gondolatok váltakoztak a lelkében küzdő leányka előtt. Most imázmolyához térdel s halkán imádkozott sokáig, majd határozott mozdulatot tesz, felszárítja könnyeit s elszántan ül íróasztalához.

Még most is habozik. Nem, nem. Ennek meg kell lenni. Nagyon vétkeznék, ha ezt meg nem tenném. Szakítanom kell... inkább lemondok boldogságomról. Megírom, ha akar még találkozni: jőjjön el, mert aztán nem fogok vele találkozni soha!...

Tollat vett s rövid levelet irt, sokszor megállott írásközben és sűrűn hullottak könnyei. Oly kínos volt lemondani első és igaz szerelméről, de meghozza szüleinek ez áldozatot, ha belehal is.

A levélre e czimet írta:

Karlovics Károly hadnagy urnak

Kiew.

Aztán keblébe rejtve, sietve távozott.

Végig menve a falu főutcáján: egy mellékutczába tért be. Ott egy szegényes külsejű ház előtt megállott. Itt lakott családjuk egy hűséges jobbágya, az Iván bácsi. Zörgetett a kapun, mire megjelent a házigazda. Egy zömök, megnyerő külsejű lengyel paraszt volt.

Miután Katinka megmagyarázta, hogy hová vigye a levelet: átadta azt és sietve távozott.

Akkor volt ugyan már postaközlekedés, de oly zavarosak voltak az idők, hogy a mi levél érkezett, vagy felbontva széthányták, vagy felbontatlanul hevert egyik-másik állomáson. Ezért választotta Katinka a levélvitel e nehezebb, de biztosabb módját.

(Folyt. köv.)

12105—1901. szám.

III.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye magán javainak kezelő hivatalánál alkalmazott tisztviselők közül az

igazgatóknak, pénztárnoknak, ellenőrnek, számvevőnek és gazdatisztnak

megbízása folyó év végén lejár, miért is ezen állásoknak újra leendő betöltése érdekében ezenel pályázatot hirdetek:

Pályázhatnak Csikvármegyében illetékes és lakos székely honpolgárok, ha az alapszabályokban előírt minősítéssel bírnak.

A képzettségre megkívánatik:

a) az igazgatónál: jogtudományokbani elméleti képzettség és gyakorlati jártasság; a gazdaszat, erdészet és számvitelbeni gyakorlat és az administratio terén kellő jártasság;

b) a pénztárnok és ellenőrnél középiskolai képzettség, a pénztári kezelésben és számvitelben kellő gyakorlati jártasság vagy szakképzettség;

c) a gazdatisztnél gazdasz szakképzettség vagy legalább középiskolai végzettség, avagy a gazdaszat és erdőkezelésben, valamint a számvitelben kellő gyakorlati jártasság;

d) a számvevő az 1883. évi I. tcz. 17. §-ában előírt minősítéssel kell hogy bírjon.

Megjegyzem, hogy a magánjavak kezelő hivatalára vonatkozó szervezeti és nyugdíj-szabályzat 25. §-a szerint a jelenleg működő tisztviselőket azon állásra, melyet most betöltöttek, addigi szolgálatuk minden más qualificatio nélkül is minősíti.

Az igazgató 6 évre, a pénztárnok, ellenőr, gazdatiszt és számvevő pedig élethossziglan választatik.

Ha oly egyének lesznek megválasztva, kik a magánjavak szolgálatában már 3 évet eltöltöttek, akkor azokat a szervezeti és nyugdíj-szabályzat 28. §-ában megállapított I-ső fokozatu fizetés és lakpénz, minden mást az ugyanott megállapított II-ik fokozatu fizetés és lakpénz illeti meg. A gazdatisztet lakpénz helyett természetbeni lakás illeti meg.

Az igazgató, pénztárnok, ellenőr és számvevő Csik-Szeredában, a gazdatiszt pedig Gyó-Tölgyesen köteles lakni.

A pénztárnok, ellenőr és gazdatiszt évi fizetésük kétharmadával felérő tiszti biztosítékot kötelesek letenni és pedig akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirban, akár pedig háromszoros becsértékű fekvőkben.

Felhivom mindazokat, kik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi **december hó 15-ik napjáig** bezárólag hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

A választást Csikvármegye törvényhatósági bizottsága a rendes tisztujtással egyidejűleg fogja megejteni.

Csik-Szereda, 1901. november hó 14-én.

Becze Antal,

alispán.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyó-szentmiklósi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Réthy Miklós és neje György Anna, özv. Tóth Istvánné és Tóth Lajos gyó-szentmiklósi lakosok kéréseikre a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes bírói árverés a csik-szeredai kir. törvényszék (a gyó-szentmiklósi kir. járásbíróóság) területén lévő Gyó-Szentmiklós község határában fekvő, a gyó-szentmiklósi 3156. sz. tjkvben foglalt 1863., 1864., 1858., 1859., 1860., 1861., 1862. hrsz. a. ingatlanra 800 kor., 6524., 6525., 6528., 6529., 6530., 6532., 6533., 6534., 6535., 6536., 6537., 6538., 6540., 6541., 6547., 6548/1., 6549., 6552., 6553., 6554., 6557., 6568. hrsz. a., a 442. sz. tjkvben foglalt 6548/2., 6539., 6531. hrsz. a. ingatlanokra 747 K, a 4079. sz. tjkvben foglalt 6487/2., 6485. hrszám alatti ingatlanra 828 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi december hó 10-ik napján d. e. 9 órákor** ezen telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyó-Sztmiklóson, 1901. évi október hó 7-ik napján.

A kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság.

Páll Venczel,
kir. jbró.

Faeladási hirdetmény.

A melylyel közhírré teszszük, hogy a tekerőpataki közbirtokosság tulajdonát képező „Ollánsorki“ 1900. évi vágterületben fennmaradt 26—62 czm. vastag lábbon álló 145 darab műszaki czélra alkalmas fenyőfa 248 m³ tartalommal 868 K kikiáltási árban, valamint az „Oltpataki“ vágások körül lévő szél által kidöntött 14—52 czm. vastag 745 drb 339 m³ tartalmazó műszaki czélra alkalmas fenyőfa 848 K kikiáltási árban Gyó-Tekerőpatak község hivatalos házában **1901. évi november 26-án délelőtt 9 órákor** nyilvános árverésen el fog adatni.

Részletes árverési feltételek alólirt közbirtokossági elnöknel bármikor megtekinthetők.

Gyó-Tekerőpatakon, 1901. nov. 11-én.

Sylvester Albert, **Fórika András,**
közbir. elnök erdőgazda.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

A valódi pemetefü-czukorka kék papirdobozokban kapható s minden dobozon a készítő: RÉTHY-BÉLA aláírása olvasható. Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

Kapható Gyó-Szentmiklóson Lázár J. István és Gerő uraknál.

Van szerencsénk a t. közönség szíves tudomására hozni: miszerint a közlő karácsonyi időnyre üzletünket dúsan berendeztük mindenféle

Gyermekjátékok, Karácsonyfa-diszek, Diszműárak és Ajándéktárgyakkal.

Állandó raktárt tartunk francia datolya, Malagaszőlő, csemege-czukorkák, legfinomabb Rumok és Teákból. Ajánlunk valódi francia és kitűnő házilag készített hazai Mustárt.

Különösen felhívjuk a t. fogyasztó közönség becses figyelmét tisztán kezelt

erdélyi hegyi ó-borainkra,

kedvező szüretezés lévén, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy literenként 28, 30, 35 kr-ért igen jó asztali, 40, 45, 50 kr-ért kitűnő pecsenye-borokat hozunk forgalomba. 56 liter vételnél 4 frttal olcsóbb.

Kiváló tisztelettel

Vákár Fivérek.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Gyó-Szentmiklóson, a Laurentzi-szállodában egy a mai kor igényeinek megfelelő ideiglenes

fogműtermet

nyitottam.

Felhivom a n. é. közönséget, hogy a kiknek műfogra vagy a fogtechnikai szakba vágó műveletekre szükségük volna, szolgálatomat szíveskedjenek mielőbb igénybe venni, mivel itteni tartózkodásom csak rövid időre terjed.

Fogműtermemben felveszem és elkészítem kizárólagosan a modern fogtechnika legremekesebb specialitásait, u. m. teljesen szájpádnélküli műfogakat, egyes és egész fogsorokat, melyeket a szájból nem kell és nem lehet kivenni, és a rágáshoz kitűnően használhatók, arany-fogkoronákat, esapfogat (stift), hidmunkákat aranyból, műállkapesokat (Obturator). Nem jól működő, vagy nem jól ülő, használatban lévő műfogazatokat átalakítok, esetleg szájpádnélkülivé is, ugyszintén elfogadok minden előforduló javításokat. Műfogakat 12 óra alatt elkészítek. Az általam készített műveletekért 10 évi jótállást vállalok.

➡ Kívánatra házhoz is megyek. Díjazás mérsékelt. ➡ Számos rendelést kérve tisztelettel

Barna J. műfogász Budapestről

speziálista, szájpád nélküli műfogak készítésében.

Görbén nőtt fogak helyrehozatala, fogsortisztítás.

Fódsék arany, ezüst, fonsor, cement, amalgam stb. tartós jó anyagból.

B Fogolyán Endre
butorkereskedő
Sepsi-Szent-György
Szabadságtér
Fogolyán-ház.
A háromszéki műasztalosok készítményeik butorraktára.

U HALÓSZOBA, EBÉDLŐ, SZALON és garcon uri szobák berendezése Barock, angol ó-német és magyar stílusban állandóan raktáron vannak.

T Nagy választék szalon és futószőnyegeken, selyem, peluche és gyapjuszövetekben. Különféle függönyök és fali képeken.

O Hajlított és ebédlő-székek.
Gyerek kocsik, ablak carniszok.
Mindenféle VASBUTOR.
Kitűnő varrógépek és zongora gyári raktár.

R

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Nyomatott Gyergyó-Szentmiklóson, Létz János és Tsa könyvnyomdájában, 1901.